

УДК 339.732

DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2023-46-1>

Король М. М.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародних економічних відносин
Ужгородського національного університету*

Куліковська І. В.

*студентка
Ужгородського національного університету*

Лапа І. В.

*аспірант кафедри міжнародних економічних відносин
Ужгородського національного університету*

Korol Maryna

*Doctor of Economic Sciences, Professor,
Professor of International Economic Relations Department
Uzhhorod National University*

Kulikowska Iryna

*Student
Uzhhorod National University*

Lapa Ihor

*Postgraduate Student of International Economic Relations Department
Uzhhorod National University*

АНАЛІЗ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ІСПАНІЇ

Анотація. Ця наукова робота присвячена аналізу банківської системи Королівства Іспанії. У статті розглянуто історію розвитку банківської системи. Визначено й описано п'ять найбільших та найважливіших банків Іспанії, а також Центральний банк Іспанії. Надана характеристика сучасного стану показників банківської системи Іспанії, зокрема наявній кількості банків та відділень, та їх фінансовим результатам. Досліджено кредитний ринок, сутність та роль кредиту через структуру кредитного портфеля банків Іспанії. Окремо розглянутий депозитний ринок, сутність та роль депозиту, структура депозитного портфеля банків Іспанії, а також залучені депозити за строком. Вказана процентна ставка за депозитами. Проаналізована сума та відсоток прострочених кредитів і структура простроченого кредитного портфеля банків Іспанії. Наведено реструктуризаційні заходи щодо боротьби з проблемними кредитами для відновлення банківського сектору.

Ключові слова: банківська система Іспанії, кредити, депозити, прострочені кредити, кредитний портфель, депозитний портфель.

Вступ та постановка проблеми. За останні роки банківська система Іспанії зазнала впливу ряду взаємопов'язаних явищ, безпрецедентних за масштабом впливу: міжнародної фінансової кризи, структурної кризи іспанської економіки, пов'язаної, крім іншого, з непропорційним зростанням секторів будівництва та нерухомості, кризи суверенних боргів у Європейському союзі та коронкризи.

Банківський сектор грає важливу роль в розвитку іспанської економіки. Основні принципи сучасної банківської системи Іспанії були засновані ще в 70-ті роки 20 століття, коли на зміну системі, в якій банки виконували рішення влади прийшли ринкові принципи функціонування фінансових і кредитних інститутів. Важливий крок у розвитку банківської системи був зроблений у 1992 році, коли країна взяла участь в створенні єдиного європейського фінансового простору. Центральний банк Іспанії став членом європейської системи центральних банків.

Банківська система Іспанії аналогічна до банківських систем у більшості економічно розвинених державах. Вона будувалася за загальними для країн континентальної Європи принципами. Хоча вона має свої певні особливості, але швидше не принципіві, а кількісні. Багато в чому це пов'язано зі становищем інших галузей іспанського бізнесу та домашніх господарств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізом Іспанського банкінгу займалися такі закордонні дослідники, як Тортелла Габріель [19], Мікель Бедайо, Анхель Естрада, Хесус Сауріна [14], Франсіско Перес, Хав'єр Кесада [16]. Крістіан Кастро та Хорхе Е. Галан [4] розглядали фактори продуктивності в іспанському банківському секторі. Дослідженням банківської системи Іспанії та впливу міжнародної фінансової кризи займалися Себастьян Ройо [17], Гарсія Бегонья Альварес, Хосе Пабло Абеаль Васкес [10]. Міжнародну діяльність банківського сектору Іспанії розглядають Маудос Вільярроя Хуакін, Фернандес де Гевар Радоселович [13].

Також Банк Іспанії [1] щорічно подає звіт про стан банківського сектора країни, також цим питанням займаються IESE Business School, ESCP Europe Madrid, EOI Escuela de Negocios, Instituto de Empresa Business School.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Не зважаючи на значну кількість проведених досліджень закордонних науковців стосовно даної теми, кількість досліджень вітчизняних вчених залишається малою. Тому доцільним є подальше дослідження історії розвитку, особливостей та основних показників банківської системи даної країни.

Метою статті є вивчення історії розвитку і механізму функціонування банківської системи Іспанії, а також здій-

снення аналізу основних банківських показників Королівства Іспанії.

Результати дослідження. Банківська справа у Європі з'явилася давно. Але банківська система Іспанії виросла не з банкірських будинків середньовіччя, а з'явилася наприкінці XVIII століття за королівським указом (див. табл. 1) [6].

Наразі банківська система Іспанії, як і у більшості інших країн складається з двох рівнів:

– центральний банк (Banco de España) та пов'язані з ним регулюючі органи, виконавчі та наглядові структури;

– комерційні банки та небанківські фінансово-кредитні установи [6].

Деякі іспанські банки вийшли за межі країни і надають послуги населенню і бізнесу в інших державах, частіше в Латинській Америці, з якою Іспанія поєднана мовою та історією [6].

В Іспанії активно працюють представництва іноземних банків. Є відділення таких великих структур як: Barclays, BNP Paribas, Citibank, Credit Agricole, HSBC, ING...

В Іспанії, як і в усьому світі, активно розвиваються інтернет-банки. Найвідоміші з таких установ: Bunq, N26, Revolut [6].

До найбільших і особливо значущих банків Іспанії входять [6]:

Banco Santander. Найбільший банк країни, заснований ще 1857 року, який пережив кілька криз, громадянську війну та зміну режимів. Центральний офіс банку знаходиться в місті Сантандер (Santander). Банк працює не тільки в Іспанії, а й має понад 13 тисяч офісів по всьому світу та понад 130 мільйонів клієнтів.

Banco Bilbao Vizcaya Argentaria (BBVA). Банк міжнародного рівня з філіями у Мексиці, Туреччині та Перу, включає універсальний набір послуг для населення та всіх рівнів бізнесу. Понад 8 тисяч відділень, понад 70 мільйонів клієнтів. Другий за сумою капіталу в Іспанії та перший у Мексиці.

Saixabank. Третій за величиною активів банк Іспанії. З'явився в 2011 році, включив кілька старіших організацій і приділяє особливу увагу інноваціям. Saixabank активно пропонує послуги через Інтернет. Обслуговує 13 млн клієнтів.

Bankia. Це об'єднання семи ощадних банків регіонального рівня, які не змогли пережити кризу 2008 року і 2010 були об'єднані в дану корпорацію. Наразі Bankia четвертий за сумою активів банк Іспанії, обслуговує 12 млн клієнтів та пропонує широкий спектр послуг. Має філії у великих містах Європи, США та Китаю.

Banco de Sabadell. Banco de Sabadell посідає п'яте місце серед іспанських банків. Заснований в Аліканті в 1881 році, там же знаходиться його головний офіс. Обслуговує понад 12 млн клієнтів, пропонує свої послуги у різних частинах Іспанії, Португалії, Мексики, Алжиру та інших країнах. Особливу увагу приділяє роботі з малим та середнім бізнесом, обслуговує міжнародну торгівлю.

І звісно Центральний Банк Іспанії – Banco de España. Заснований у 1782 році, у Мадриді, який змінювався відповідно до вимог держави, а зараз діє за правилами загальним для всіх центральних банків держав Євросоюзу. В останні роки Банк приділяє особливу увагу реформуванню банківської системи, яка сильно постраждала від кризи 2008 року, а також впливу короно кризи [6].

Головні завдання Центрального банку Іспанії [6]:

– забезпечення стабільності у фінансовій системі держави та всього Євросоюзу;

– контроль та регулювання діяльності банків нижчого рівня, виконання ними встановлених нормативів;

– складання та публікація фінансової статистики.

Кількість банків Іспанії стрімко зменшувалась у період з 2015 по 2020 роки (див. табл. 2). У 2015 років їх кількість досягала 154 банки, а у 2021 році зменшилась на 27 одиниць і становила 127 банків. Також зберігається тенденція до зменшення кількості банків і на 2022 рік.

Відповідно до кількості банків зменшувалась і кількість відділень банків Іспанії у період 2015–2021. У 2015 років їх кількість досягала 31 155 відділення,

Таблиця 1

Історія розвитку банківської системи Іспанії

Рік	Опис
1792	Заснування «Banco Nacional de San Carlos» – Центральний банк Іспанії.
1829	Зміна назви Центрального банку на «Banco Espanol de San Fernando».
1847	Приєднання до Центрального банку іншого банку – Banco de Isabel II (1844 р.).
1844–1876	Заснування комерційних банків: «Banco de Barcelona», «Banco Español de Cádiz», «Banco de Bilbao», «Banco Hispano Colonial» (з 1901 «Banco Hispano Americano») які обслуговували зростаючі інтереси буржуазії, промисловості і торгових підприємств.
1960–1974	Перші кроки щодо перебудови банківської системи. Подальший розвиток банківського сектору: поява безліч інших нових комерційних банків, а також універсальних та спеціальних, націоналізація Банку Іспанії.
1971–1987	Приплив Прямих іноземних інвестицій, створення фундаменту сучасної банківської системи, закріплення ринкових принципів фінансової системи.
1986–2006	Євроінтеграція комерційних банків Іспанії, посилення Прямих іноземних інвестицій, експансія іспанських банків до Латинської Америки, їх активна міжнародна діяльність у Європі.
з 2007	Іспанський банківський сектор сприяє розробці та впровадженню інновацій (цифровізація, зелена економіка).

Джерело: складено авторами на основі даних [6]

Таблиця 2

Кількість банків та банківських відділень Іспанії у період 2015–2021 років

Рік	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
К-ть банків	154	144	144	137	135	131	127
К-ть відділень	31155	28959	27623	26319	24197	22589	19312

Джерело: [8; 18]

а у 2021 році зменшилась на 11 843 одиниці і становила 19 312 відділень.

Щодо фінансових результатів банківської системи Іспанії у період 2015–2021 років (див. табл. 3), то процентний дохід збільшився з 4,179.26 млн євро у 2015 році до 7,240.29 млн євро у 2021 році, тобто на 3,061.03 млн євро. Процентні витрати у 2015 році становили 118.33 млн євро, а у 2021 досягли позначки -2, 871.19 млн євро. Не процентні доходи зменшились з 2,798.18 млн євро у 2015 році до 2,391.07 млн євро у 2021 році, тобто на 407.11 млн євро. Процентні витрати у 2015 році становили 449.49 млн євро, а у 2021 досягли позначки -556.70 млн євро. Нерозподілений прибуток/збиток зменшився з 2, 269.92 млн євро у 2015 році до 1,785.02 млн євро у 2021 році, тобто на 484.09 млн євро.

Іспанський кредитний або банківський ринок структурований навколо банків, ощадних кас і кредитних кооперативів, які направляють більшість заощаджень і використовують свої кошти для фінансування приватного сектора. Таким чином, кредитні установи забирають кошти у вкладників і беруть на себе зобов'язання повернути їх, діючи за власний рахунок і на власний ризик, коли йдеться про надання позик та інших видів фінансування кінцевим споживачам фінансових ресурсів [12].

Ринком кредитів в Іспанії маневрують приватні банки, які залучають багато корпоративних і приватних заощаджень і використовують свої фінанси, щоб пропонувати фінансування для проектів у приватному секторі. Ці іспанські приватні банки регулюють свою спроможність погашати борг як на грошовому ринку, так і на міжбанківських операціях. Іспанські компанії почуваються комфортно отримуючи фінансування з-за кордону завдяки лібералізації руху капіталу в ЄС [2].

У структурі кредитного портфелю банків Іспанії у період 2015–2021 років бачимо переважання фізичних осіб над юридичними особами, зокрема за 2021 рік на 636528 млн євро (див. табл. 4). Як і сума кредитів фізичних осіб так і юридичних осіб протягом даного періоду скорочується. У фізичних осіб з 690 119 млн євро у 2015 році до 637 723 млн євро у 2021 році, тобто на 52 396 млн євро або 7,5 відсотків. У юридичних осіб з 1 362 млн євро до 1 195 млн євро, тобто на 167 тис. євро або на 12, %.

У структурі депозитного портфелю банків Іспанії у період 2015–2021 років бачило переважання фізичних

осіб над юридичними особами, як у і кредитному портфелі, на 629,75 млрд євро. Як і сума фізичних осіб так і сума юридичних осіб протягом даного періоду збільшується. Фізичних осіб з 759,88 млрд євро у 2015 році до 965, 79 млрд євро у 2021 році, тобто на 205,91 млрд євро. Юридичних осіб з 210,75 млрд євро до 336,04 млрд євро.

У вересні 2021 року в Іспанії середня процентна ставка за депозитами становила 0,05%, за даними Банку Іспанії, тоді як 10 років тому цей показник становив 2,74% (див. рис. 1). Однак, оскільки Європейський центральний банк (ЄЦБ) знизив процентні ставки до 0% і поставив депозитну лінію на негативну територію, прибутковість депозитів різко впала [5].

Низький рівень процентних ставок (близький до нуля), з яким стикається банківський сектор Іспанії, продовжував змінювати структуру коштів клієнтів банків. Це очевидно адже відбувся чіткий зсув у розподілі строкових депозитів і депозитів до запитання. Зокрема, на частку депозитів до запитання зараз припадає 80% усіх банківських депозитів [9].

Така динаміка дозволила банкам мінімізувати витрати на фондування за повної відсутності проблем з ліквідністю. Це пов'язано з тенденцією до зниження непогашених кредитів у поєднанні з практично необмеженою можливістю отримати фінансування від Європейського центрального банку (ЄЦБ) [9].

Історична тенденція, яка продовжує переважати в кількох європейських країнах, відзначена поєднанням строкових депозитів і депозитів до запитання приблизно 60/40. Ця тенденція почала розвиватися наприкінці 2012 року, коли зобов'язання ЄЦБ зберегти євро сприяло довірі серед банків, що: ліквідність гарантується через ЄЦБ; і це означало б, що ставки залишатимуться на наднизьких рівнях протягом тривалого періоду часу.

Саме в цей час відбулося різке скорочення різниці між дохідністю строкових вкладів і депозитів до запитання. Це спонукало до такого ж драматичного переходу від строкових депозитів до депозитів до запитання. Цей систематичний крок продовжував змінювати розподіл між строковими депозитами та депозитами до запитання. Зокрема, до середини 2021 року 80% депозитів клієнтів були у формі депозитів до запитання, співвідношення, якого ніколи раніше не було в Іспанії чи євроні [9].

Таблиця 3

Фінансові результати банківської системи Іспанії у період 2015–2021 років (млн євро)

Рік	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Процентні доходи	4,179.26	4,773.63	5,724.82	6,768.20	6,764.19	6,352.28	7,240.29
Процентні витрати	118.33	-225.50	-663.11	-713.04	-663.83	-1,714.77	-2,871.19
НЕ процентні доходи	2,798.18	2,284.11	2,373.71	2,809.27	2,798.54	2,685.03	2,391.07
НЕ процентні витрати	449.49	-492.38	-489.37	-495.87	-519.14	-543.15	-556.70
Нерозподілений прибуток/збиток	2,269.92	1,624.65	1,857.86	2,199.15	2,252.41	2,134.58	1,785.02

Джерело: [1]

Таблиця 4

Структура кредитного та депозитного портфелів банків Іспанії у період 2015–2021 рр. (млн євро)

	Рік	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Кредитний портфель	Фізичні особи	690119	662221	632243	647455	649982	645687	637723
	Юридичні особи	1362	1309	1238	1210	1172	1151	1195
Депозитний портфель	Фізичні особи	759,88	777,12	781,64	813,72	859,18	922,51	965,79
	Юридичні особи	210,75	227,96	250,28	260,22	267,28	308,73	336,04

Джерело: [7; 20]

Рис. 1. Зміна середньої прибутковості депозитів з 2003 по 2021 рр.

Джерело: [5]

Ця структура депозитів дає дещо спотворену картинку, оскільки передбачає фінансування середньо- та довгострокових активів із зобов'язаннями, які в основному можуть бути погашені на вимогу. З огляду на це, ця різниця не така вже й суттєва, враховуючи, що строкові депозити, які приносять прибуток 0,20%, мають штрафи за дострокове зняття, які можуть бути практично нульовими. Отже, це навряд чи можна назвати надійним і стабільним джерелом фінансування. З цієї причини переважна структура депозитів, яка помітно зміщена в бік депозитів до запитання, що не є джерелом особливого занепокоєння з точки зору управління ліквідністю. Однак це стало рушійною силою різкого скорочення середніх витрат на фінансування, частково пом'якшивши різке скорочення маржі, яке впливає з панорами ставок протягом останніх п'яти років [9].

Залучені депозити за строком фізичним особам у період 2015–2021 років зменшуються за всіма напрямками (див. табл. 5). Залучені депозити строком від 6 місяців до 1 року зменшились із 249,69 млрд євро у 2015 році до 70,70 млрд євро у 2021 році, тобто на 178,99 млрд. євро. Залучені депозити строком від 1 року до 5 років зменшились із 71,82 млрд євро у 2015 році до 9,06 млрд євро у 2021 році, тобто на 62,76 млрд євро.

Залучені депозити за строком юридичним особам у період 2015–2021 років в загальному зменшуються (див. табл. 8). Залучені депозити строком від 6 місяців до 1 року зменшились із 48,01 млрд євро у 2015 році до 21,15 млрд євро у 2021 році, тобто на 26,86 млрд євро, крім 2020 року де відбулось незначне зростання. Залучені депозити строком від 1 року до 5 років зменшились із 75,38 млрд євро у 2015 році до 8,85 млрд євро у 2021 році, тобто на 66,53 млрд євро.

Сума прострочених кредитів у Іспанії становила 49,3 млрд дол. у 2021 році (див. рис. 2), у порівнянні із

2015 роком, коли вона становила 143, 2 млрд дол., тобто за цей період зменшилась на 93, 9 млрд дол. А взагалі історичного максимуму сума прострочених кредитів сягала у грудні 2013 року – 271,770 млрд дол. [11].

У відсотковому співвідношенні обсяг прострочених кредитів в Іспанії у 2021 році становив 4,3%, а в 2015 році даний показник становив 10,1%, тобто за цей період зменшився на 5,8%. Історичного максимуму відсоток прострочених кредитів сягав у грудні 2013 року – 13,6% [11]. Очевидно, що боротьба з проблемними кредитами була центральною для відновлення сектора. І першою передумовою для скорочення прострочених кредитів в Іспанії став комплексний висхідний стрес-тест 2012 року, який забезпечив відносну впевненість. Пізніше того ж року було створено урядову компанію Sareb, куди передавали проблемні кредити. Sareb займається управлінням активами з високим ризиком та розпродажем нерухомості, яка була в заставі [3].

Структура простроченого кредитного портфелю банків Іспанії (див. табл. 6) показує нам поступове зменшення даного виду кредиту як і у фізичних осіб так і у юридичних осіб. Зокрема сума прострочених кредитів фізичних осіб зменшилась із 37 млрд. євро у 2015 році до 27,7 млрд євро у 2021 році, тобто на 9,3 млрд євро.

Скорочення проблемних кредитів вдалося лише в контексті комплексної реструктуризації та рекапіталізації фінансового сектора. Зростання ВВП відновилося в 2014 році і сприяло відновленню вартості нерухомості та інтересу інвесторів. Оздоровлення банків було підкріплено низкою реформ, наприклад, змінами режиму реструктуризації, які запропонували «новий старт» для підприємств і домашніх господарств [3].

Висновки. Банківська система Іспанії у минулі роки відповідала фінансовим запитам суспільства та бізнесу. Але багато що змінилося зі вступом до Євросоюзу. Іспа-

Таблиця 5

Залучені депозити за строком фізичними та юридичними особами у період 2015–2021 років (млн євро)

	Період	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Фізичні особи	6 м. – 1 р.	249,69	226,49	174,38	147,38	127,35	99,77	70,70
	1–5 р.	71,82	33,48	22,76	18,23	15,50	12,33	9,06
Юридичні особи	6 м. – 1 р.	48,01	42,67	33,14	30,74	22,47	26,84	21,15
	1–5 р.	75,38	33,48	22,76	18,23	15,50	12,33	8,85

Джерело: [7]

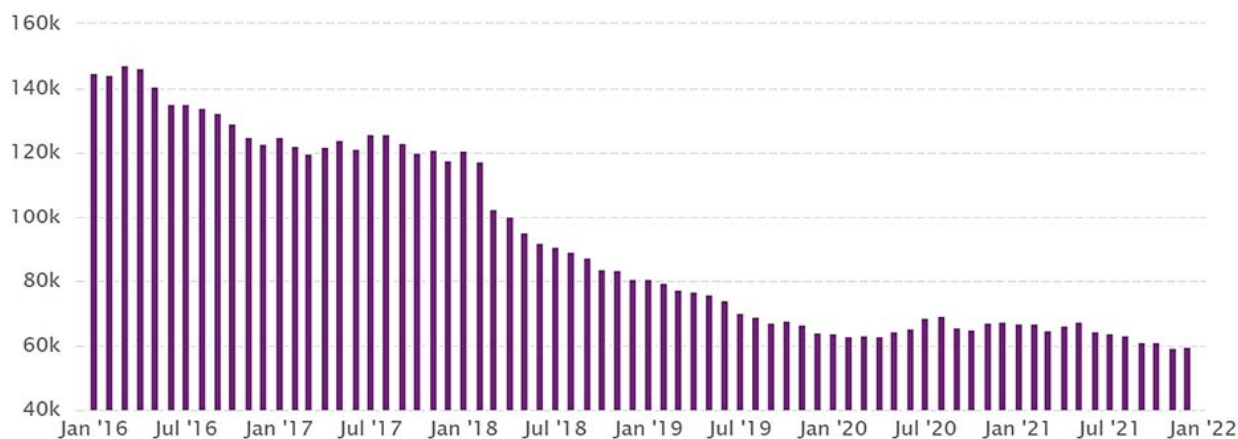

Рис. 2. Сума прострочених кредитів в Іспанії у період 2015–2021 років (млрд дол.)

Джерело: [11]

Таблиця 6

Структура простроченого кредитного портфелю банків Іспанії (млрд євро)

Рік	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Фізичні особи	37	35,7	35	32	29,1	28,2	27,7
Юридичні особи	106,2	96,5	88,9	60,2	44,9	34,6	21,6

Джерело: [15; 18]

нія почала жити за стандартами багатих європейських держав, а банківська сфера фінансувала зростання життя. Але коли настала фінансова криза 2008 року, виявилось, що маса іспанців не в змозі виконувати зобов'язання перед банками, а банки не мають достатніх резервів для компенсації втрат. Самі банки, зокрема деякі найбільші, виявилися фінансово неспроможними. Деякі з них закрилися, багато хто приєднався до інших більш потужних структур, інші були націоналізовані. Так найбільше кредитне об'єднання Bankia отримало підтримку такого обсягу, що віддало державі близько 90% своїх акцій.

Зараз багато що змінилося, банківська система Іспанії стала потужнішою та стійкішою. Вона знаходиться під

постійним контролем держави та наднаціональних структур ЄС і діє за новими правилами.

Хоча розв'язання питання проблемних кредитів в Іспанії залишається далеким від завершення. Проте відносний успіх у розв'язанні проблеми дає деякі уроки для інших країн Єврозони, які все ще страждають від надлишку прострочених кредитів.

Загалом банки розвиваються в прямій залежності від розміру економіки своєї країни. Отже, банк повинен підтримувати економічний розвиток країни. Іспанські банки не тільки сприяють економічному розвитку, але й допомагають жити як сільськогосподарський, так і промисловий сектор Іспанії. Таким чином, роль банків в економічному розвитку Іспанії є дуже важливою.

Список використаних джерел:

1. Banco de España. URL: <https://www.bde.es/bde/en/> (дата звернення: 22.09.2022).
2. Banks and Banking in Spain. URL: <https://studycorgi.com/banks-and-banking-in-spain/> (дата звернення: 29.09.2022).
3. Bruegel. URL: <https://www.bruegel.org/> (дата звернення: 19.10.2022).
4. Castro, C., Galán, J.E. Drivers of Productivity in the Spanish Banking Sector: Recent Evidence. *J Financ Serv Res* 55, 115–141 (2019). DOI: <https://doi.org/10.1007/s10693-019-00312-w> (дата звернення: 7.11.2022).
5. Depósitos bancarios – Rentabilidad y seguridad en 2022. URL: <https://www.helpmycash.com/depositos/> (дата звернення: 11.10.2022).
6. España | HISTORIA BANCARIA. URL: <https://hbancaria.org/es/espana-00/> (дата звернення: 22.09.2022).
7. Euro area statistics. URL: <https://www.euro-area-statistics.org/?lg=en> (дата звернення: 11.10.2022).
8. Federal Reserve Economic Data | FRED | St. Louis Fed. URL: <https://fred.stlouisfed.org/> (дата звернення: 22.09.2022).
9. Funcas – SPANISH AND INTERNATIONAL ECONOMIC & FINANCIAL OUTLOOK (SEFO). URL: <https://www.sefofuncas.com/Spanish-and-EU-banks-Recent-performance-and-strategies/The-shifting-structure-of-customer-deposits-in-the-Spanish-banking-system> (дата звернення: 11.10.2022).
10. García, Begoña Alvarez and José Pablo Abeal Vázquez. "Fragility of the Spanish Banking System and Financial Exclusion: Lessons Learned From the Global Crisis and New Challenges for the 21st Century Banking Sector." *Maintaining Financial Stability in Times of Risk and Uncertainty*, edited by Abhishek Behl and Sushma Nayak, IGI Global, 2019, pp. 69–91. DOI: <https://doi.org/10.4018/978-1-5225-7208-4.ch004> (дата звернення: 7.11.2022).
11. Global Economic Data, Indicators, Charts & Forecasts. URL: <https://www.ceicdata.com/en> (дата звернення: 19.10.2022).
12. Inicio – Guide to Business in Spain (ICEX). URL: <https://www.guidetobusinessinspain.com/en/> (дата звернення: 29.09.2022).
13. Maudos Villarroya, Joaquín. *El sector bancario español en el contexto internacional: evolución reciente y retos futuros* / Joaquín Maudos Villarroya, Juan Fernández de Guevara Radoselovics. Bilbao : Fundación BBVA, 2008. 370 p. (дата звернення: 11.10.2022).
14. Mikel Bedayo, Ángel Estrada, Jesús Saurina. "Bank capital, lending booms, and busts: Evidence from Spain over the last 150 years." *Latin American Journal of Central Banking*, Volume 1, Issues 1–4, 2020. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.latcb.2020.100003> (дата звернення: 7.11.2022).

15. OECD iLibrary. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/> (дата звернення: 19.10.2022).
16. Pérez, F., Quesada, J. (1994). Efficiency and Banking Strategies in Spain. In: Fair, D.E., Raymond, R. (eds) *The Competitiveness of Financial Institutions and Centres in Europe. Financial and Monetary Policy Studies*, vol 28. Springer, Dordrecht. DOI: https://doi.org/10.1007/978-94-015-8350-3_9 (дата звернення: 7.11.2022).
17. Royo, Sebastián, 'A 'Ship in Trouble': The Spanish Banking System and the International Financial Crisis', in Iain Hardie, and David Howarth (eds), *Market-Based Banking and the International Financial Crisis* (Oxford, 2013; online edn, Oxford Academic, 26 Sept. 2013). DOI: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199662289.003.0007> (дата звернення: 7.11.2022).
18. Statista – The Statistics Portal for Market Data, Market Research and Market Studies. URL: <https://www.statista.com/> (last accessed: 19 October 2022).
19. Tortella, Gabriel. "Banking and Industry in Spain, 1829-1874." *The Journal of Economic History*, vol. 29, no. 1, 1969, pp. 163–66. JSTOR. URL: <http://www.jstor.org/stable/2115502> (дата звернення: 7.11.2022).
20. TRADING ECONOMICS. URL: <https://tradingeconomics.com/> (дата звернення: 29.09.2022).

References:

1. Banco de España. Available at: <https://www.bde.es/bde/en>.
2. Banks and Banking in Spain. Available at: <https://studycorgi.com/banks-and-banking-in-spain>.
3. Bruegel. Available at: <https://www.bruegel.org/>
4. Castro, C., Galán, J.E. Drivers of Productivity in the Spanish Banking Sector: Recent Evidence. *J Financ Serv Res* 55, 115–141 (2019). DOI: <https://doi.org/10.1007/s10693-019-00312-w>.
5. Depósitos bancarios – Rentabilidad y seguridad en 2022. Available at: <https://www.helpmycash.com/depositos>.
6. España. HISTORIA BANCARIA. Available at: <https://hbancaria.org/es/espana-00>.
7. Euro area statistics. Available at: <https://www.euro-area-statistics.org/?lg=en>.
8. Federal Reserve Economic Data | FRED | St. Louis Fed. Available at: <https://fred.stlouisfed.org>.
9. Funcas – SPANISH AND INTERNATIONAL ECONOMIC & FINANCIAL OUTLOOK (SEFO). Available at: <https://www.sefofuncas.com/Spanish-and-EU-banks-Recent-performance-and-strategies/The-shifting-structure-of-customer-deposits-in-the-Spanish-banking-system>.
10. García, Begoña Alvarez and José Pablo Abeal Vázquez. "Fragility of the Spanish Banking System and Financial Exclusion: Lessons Learned From the Global Crisis and New Challenges for the 21st Century Banking Sector." *Maintaining Financial Stability in Times of Risk and Uncertainty*, edited by Abhishek Behl and Sushma Nayak, IGI Global, 2019, pp. 69–91. DOI: <https://doi.org/10.4018/978-1-5225-7208-4.ch004>.
11. Global Economic Data, Indicators, Charts & Forecasts. Available at: <https://www.ceicdata.com/en>.
12. Inicio – Guide to Business in Spain (ICEX). Available at: <https://www.guidetobusinessinspain.com/en>.
13. Maudos Villarroya, Joaquín. El sector bancario español en el contexto internacional: evolución reciente y retos futuros / Joaquín Maudos Villarroya, Juan Fernández de Guevara Radoselovics. Bilbao : Fundación BBVA, 2008. 370 p.
14. Mikel Bedayo, Ángel Estrada, Jesús Saurina. "Bank capital, lending booms, and busts: Evidence from Spain over the last 150 years." *Latin American Journal of Central Banking*, Volume 1, Issues 1–4, 2020. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.lacb.2020.100003>.
15. OECD iLibrary. Available at: <https://www.oecd-ilibrary.org/>.
16. Pérez, F., Quesada, J. (1994). Efficiency and Banking Strategies in Spain. In: Fair, D.E., Raymond, R. (eds) *The Competitiveness of Financial Institutions and Centres in Europe. Financial and Monetary Policy Studies*, vol 28. Springer, Dordrecht. DOI: https://doi.org/10.1007/978-94-015-8350-3_9.
17. Royo, Sebastián, 'A 'Ship in Trouble': The Spanish Banking System and the International Financial Crisis', in Iain Hardie, and David Howarth (eds), *Market-Based Banking and the International Financial Crisis* (Oxford, 2013; online edn, Oxford Academic, 26 Sept. 2013). DOI: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199662289.003.0007>.
18. Statista – The Statistics Portal for Market Data, Market Research and Market Studies. Available at: <https://www.statista.com>.
19. Tortella, Gabriel. "Banking and Industry in Spain, 1829–1874." *The Journal of Economic History*, vol. 29, no. 1, 1969, pp. 163–66. JSTOR. Available at: <http://www.jstor.org/stable/2115502>.
20. TRADING ECONOMICS. Available at: <https://tradingeconomics.com>.

ANALYSIS OF SPAIN'S BANKING SYSTEM

Summary. This scientific work is devoted to the analysis of the banking system of the Kingdom of Spain. The relevance of the topic is due to the state and development of the Spanish banking sector, and the economy as a whole, after the crisis phenomena such as the financial crisis of 2008, the crisis of the Spanish economy and the corona crisis. The article examines the history of the development of the banking system: from its origin – the foundation of the Central Bank of Spain "Banco Nacional de San Carlos" to the modern innovation stage. The levels of the Spanish banking system are indicated. The five largest and most important banks in Spain are identified and described, as well as the Central Bank of Spain – Banco de España – its foundation, management and main tasks. A dynamic description of the current state of indicators of the Spanish banking system is given, in particular the available number of banks and branches, financial results: interest income, interest expenses, non-interest income, non-interest expenses and retained earnings/loss. The article examines the credit market, which is structured around banks, savings banks and credit cooperatives, the essence and role of credit through the structure of the loan portfolio (individuals and legal entities) of Spanish banks. Attention is drawn to the features, advantages and disadvantages of short-and long-term lending by Spanish banks. The deposit market, the essence and role of the deposit, the structure of the deposit portfolio (individuals and legal entities) of Spanish banks, as well as attracted deposits for a period of 6 Months-1 year, 1–5 years) are considered separately by individuals and legal entities. According to the Bank of Spain, its impact on the banking sector, the dependence of the rate value on the European Central Bank (ECB) and changes in the structure of bank customer funds due to the level of interest rates were studied. Restructuring measures to combat problem loans for the restoration of the banking sector are presented. Conclusions are drawn about the current state of the banking system of the Kingdom of Spain.

Key words: Spanish banking system, loans, deposits, overdue loans, loan portfolio, deposit portfolio.